

Școala Noastră

Se tipărește sub îngrijirea d-lui
SAVA BARBĂTESCU
INSTITUTOR

FOAIE PENTRU ÎNVĂȚĂTORI.
APARE LA 10 ALE FIECĂRUI LUNI
ABONAMENT PE UN AN 30 LEI

REDAȚIA
Școala No. 1 băeși T. Severin

Victoria noastră

În luptă cu politicianismul ordinar ce caută să acapareze și viața Asociației învățătorilor mehedințeni, ziua de 26 Aprilie 1930 este o zi de victorie! În această zi, conștiința curată a 172 de învățători, în frunte cu profesorul de pedagogie Ion Bobei, a dat o palmă sdravănă politicianilor și politicianismului.

Caracatița gheșistă în frunte cu Ion Gheață — care se pretinde în fața învățătorilor încă inspector general al învățământului primar — și-a adus la această adunare învățătoarească toate forțele ei: învățători, avocați, agenți electorali (Nae Saidac ș. a.) și oameni politici (Pompiliu Băbeanu), ca să impresioneze și să forțeze conștiința învățătorimei mehedințene, spre a-i câștiga încrederea în conducerea acestei organizațiuni de corp, inofensivă și până acum necăzută pradă politicianismului.

Ce caută Caracatița prin cucerirea acestei redute învățătoarești este limpede ca lumina zilei: subjugarea învățătorimei trustului de cărși al Caracatiței și o platformă pentru reabilitarea politică a Caracatiței. Această Caracatiță, dela războiu, a folosit mereu în treburile ei de casă trecerea la învățătorii mehedințeni, trecere smulșă prin acapararea tuturilor locurilor administrative în învățământ.

În luptele politice, această Caracatiță și-a desgolit incapacitatea și lăcomia și a fost alungată mai de pretutindeni. Acum aleargă la baloane de exigen la corpul învățătoarească de la Mehedinți.

Învățătorii mehedințeni s'au săturat și ei de slugărnicie și cei conștienți de scopurile Caracatiței i-au aruncat mânușa în obraz, făcând o legendă ce-și creiașe această Caracatiță pe plaiurile Mehedinților că învățătorimea este toată a Caracatiței.

Cu toată teroarea desfășurată de revizorul școlar printre învățători cu luni de zile înainte, cu toată specularea împărțirii nenorocitului de salariu al învățătorilor de sărbătorile Paștilor, cu toate darurile împărțite cu mână largă în dreapta și în stânga dela Comitetul școlar județean de către neprihănitul președinte, Gheorghe Guran dela Hoșu, cu toate înjurăturile în adunare ale lui Gheorghe Gheață, cu furarea registrelor biroului, etc, etc, învățătorii au arătat acestei Caracatițe că s'au dus vremurile de altă dată și că sunt hotărâți să se descătușeze din lanțurile slugărnice gheșiste.

Adunarea, în majoritate, a impus revizorului școlar, ce-și însușise pentru scopurile Caracatiței suma de 425.000 lei dați de învățători pentru Căminul Asociației, să depună banii neîntârziat în casa Asociației.

Apoi, 172 de învățători, prin votul lor, au arătat Caracatiței că nu se mai supun jongleriilor și presiunilor gheșiste și că voesc în fruntea Asociației un comitet ales dintre învățători buni gospodari și cinstiți.

Voturile luate de Caracatiță sunt voturi smulșe prin presiuni, prin teroare și prin votarea multora dintre cei ce nu aveau calitatea de membri ai Asociației noastre.

Revizorul școlar, angajat atâta în luptă cu susținerea listei Ion Gheață, a declarat după despoirea scrutinului că nu-i mulțumit cu rezultatul de 186 voturi pentru lista cu Ion Gheață și 172 pentru lista cu Ion Bobei. Noi declarăm că VICTORIA este a listei Bobei și că suntem mulțumiți cu rezultatul, căci acest rezultat însemnează mișcarea spre independență a corpului nostru învățătoarească.

Nu va fi mult până ce VICTORIA va fi deplină a noastră!

Sava Barbătescu.

Insemnări dintr'un notes.

Acuma unsprezece ani, la școala No. 3 de băeși, era revizor școlar d-l Manliu Stăncescu, pe acele vremuri un dascăl de elită dar care era urit de „Caracatiță”, care vroia în acel post pe Băluță, pe Gheorghe, al mai prost către dintre Gheșii.

Se convocase toți învățătorii de inspectorul Ion.

Bielul revizor, care nu avea

nici o vină, a fost crucificat de învățători, TOȚI până la unul, erau alătura de inspector, pe care îl idolatrizau.

Revizorul a fost dat afară, iar „Caracatița” și-a făcut mendrele.

Se înaintase în gradul de inspector general, cel care la începutul carierei căzuse la exa-

menul de absolvire, adică Ion, cel care nu a fost nici botezător de duh dăscălesc, nici evanghelist al drepturilor învățătoarești și nici măcar „gură de aur”, ci Ion al d-lui Niculescu Dorobanșu.

Învățătorii din jurul lui, un conștient apreciazabil, au ținut să-l sărbătorească printr'un banchet la care au luat parte mulți învățători, dar dela care au absentat destui, dar mai ales distinși.

Toluși, învățătorii erau încă alătura de Ion.

La alegerea de la Asociație, Ion a venit cu toată familia adevărată și cu cea adoptată și cu copilul găsit.

Bănescu revizorul, cu presiuni grozave și cu plata lefurilor pentru ai noștri și cu amenințări pentru ostili;

Inspectorul, care e pensionar, dar care se ține ca inspector, tunând și fulgerând și amenințând pe cei ce nu-l iubesc;

Hoșul dela Hoșu, promițând a-

jutoare de la Comitetul Școlar unde nu este nici un control și nici o socoteală;

Copilul găsit, promițând moși pe groși când va mai fi ceea ce n'a visat să fie nici odată și unde nu va mai ajunge de cât la paștele cailor.

Condici furate, substituiri de voianți, numărătoare falsă, ex-crocherii, toată rușinea alegerilor gheșiste.

Rezultatul: jumătate din învățătorii votași au palmuit „Caracatița” și pe onorabilul șef Ion.

Măine: Bănescu dat afară de la Revizorat pentru malversațiuni și amoralități, Ion simplu pensionar, Băluță zis Gheorghe primar la Lupșa, hoșul dela Hoșu la pușcărie, tinereii aspiranți suspiranți, Copilul găsit la coada vreunei liste, tolerat din milă.

Rezultatul: Învățătorimea mehedințeană triumfătoare și independentă scăpată de infecta „Caracatița”.

Un învățător bătrân, care nu face politică.

Cursurile

complimentare.

Școala primară pe șapte ani — așa cum a fost rânduită de legea școlară votată în 1924 — după un timp destul de scurt a stârnit o discuție vie atât în presă cât și în cercurile școlare și chiar în cercurile de conducere partidelor de guvernământ.

Se spune de către susținătorii legii votată la 1924, că școala primară pe șapte ani, prin adăogarea la cursul teoretic de patru ani a cursurilor complementare de trei ani cu aplicațiuni practice, a făcut două mari servicii neamului românesc: a legat pe copil de școală un timp mai îndelungat, ținându-l sub influența culturală a acesteia și al doilea a dat puțința copilului rămas la vatra părintească să capete o îndeletnicire practică în atelierele acestor cursuri.

Adversarii acestei inovații stabilită de numita lege susțin că școala pe șapte ani, din lipsa de personal anume pregătit pentru cursurile complementare, din lipsa de localuri, mobilier, material didactic, a încurcat și învățământul elementar de patru ani dinaintea acestui regim școlar și l-au dezorganizat, căci este inadmisibil de crezut că o școală cu șapte clase cu un singur învățător poate să ajungă scopul legiuitorului școlii pe șapte ani. Și aceștia din urmă pare că sunt convinși de necesitatea prelungirii timpului de stat copilul sub influența școlii și s'a celit printre rânduri că ar fi având intenția ca învățământul primar teoretic-elementar să fie redus la cinci clase (cinci ani) și că pentru cursul complementar să se înființeze școli cu

caracter profesional — agricole, de meserii, etc. — în centre mai populate și cu personal bine pregătit pentru aceste cursuri.

Din amândouă acestei susșineri, un lucru este căștigat pentru școala poporului: ea trebuie să țină sub influență-i mai mult timp pe copiii cari nu pot urma la învățătură mai înaltă.

Din experiența făcută timp de șase ani de noi învățătorii, am mai văzut că unul sau doi învățători la o școală nu pot predă în șapte clase pe zi; că învățământul complementar nu se poate face decât într'anumite epoci ale anului și după regiuni — atunci când copiii între 12—16 ani pot fi liberi de ocupațiunile părinților — și că roade nu se pot cōpăta cu un învățământ de vorbe goale, fără personal anume și bine pregătit, fără laboratorii, fără grădini de experiență, fără ateliere de lucru manual potrivit regiunilor de viață.

O organizare serioasă a acestor cursuri — fie că ar fi tot în forma de azi, adică pe lângă școala primară, fie că ar fi organizate deosebit — se impune și orice înfăzriere a acestei organizări produce numai zăpăceală și discredit pentru școală în fața poporului.

S. B. N. P.

Nu întoarceți capul celor ce vă vor cere pentru Soc. „Principele Mircea”.
Dați-le obolul vostru!

Darea de Seamă asupra Adunării generale a Asoc. învățătorilor mehedinteni, ținută la 26 Aprilie 1930 în Turnu-Severin.

În ziua de 26 Aprilie a. c. s'a ținut adunarea generală a Asociației învățătorilor din Mehedintți, în localul școlii No. 2 de băieți din T.-Severin sub președinția d-lui profesor de pedagogie I. Bobeiu, președintele Asociației.

Pentruca opinia publică să fie lămurită, înainte de a face expunerea desbaterilor furtunoase ale acestei adunări, ținem să subliniem că adunarea generală a fost pregătită deosebit de către revizorul școlar M. Bănescu omul de casă al inspectorului I. Ghiață. Dela anunțarea adunării și până la 26 Aprilie, revizorul nu și-a mai găsit locul cutreerând județul în lung și 'n lat, dând de veste prin crainici de votați că nu are voie să lipsească niciun învățător dela adunarea generală, afară de foștii elevi ai profesorului Bobeiu, fiindcă la Asociație trebuie ales ca președinte stăpânul său I. Ghiață. N'au lipsit nici amenințările că: „dacă nu vei veni și nu vei vota lista Ghiață, vei avea de-aface cu noi“.

N'a fost deajuns numai atât: Vărul Gh. Ghiață, prevăzând că lupta va fi aprigă, a chemat dinainte de Paști pe vărul Ion dela București, ca să colinde personal fiul vărului și să stăruiască de învățători, ca victoria să-i fie asigurată. Și-a venit vărul Ion însoțit de Petrișor al său și de Nazarie, fost șef de cabinet. Și 'n săptămâna patimilor ca și 'n săptămâna luminată au cutreerat în mașini județul pela toți învățătorii cerșindu-le voturile, ca să ajungă președintele Asociației învățătorilor dela Mehedintți, singurul loc ce i-a mai rămas de cucerit la bătrânețe.

Și acum să relatăm mai jos cum au decurs desbaterile.

În dimineața lui 26 Aprilie s'a adus la școala No. 2 de băieți registrul de ședințe al Asociației, ca să semneze în el toți membrii prezenți. Profitând de această împrejurare, Gh. Ghiață a furat registrul și l-a ascuns. Așa că, în momentul când președintele trebuia să deschidă ședința, registrul lipsea.

Sala de clasă fiind neîncăpătoare pentru n-rul de membrii veniți, adunarea a trebuit să se țină în antreul școlii No. 2 de băieți.

La ora 9,30, d-l I. Bobeiu deschizând ședința a încercat să verifice numărul membrilor prezenți punând în vedere adunării că, după statute, nu pot lua parte decât membrii corpului didactic și numai acei cari au cotizațiile plătite la zi. La invitația făcută ca streinii să părăsească sala, d-l I. Ghiață inspector general a stăruit ca și cei cari n'au plătit cotizațiile să rămână în sală, iar statul său major compus din avocații P. Ghiață, Sever Ghiață, Nazarie — fost șef de cabinet la ministerul de interne — Pompiliu Băbeanu — politician libe-

ral — și N. Saidac, fost primar la Strehăia, au stat continuu între membrii corpului didactic producând dezordine și vacarm în tot timpul adunării. S'au ales ca secretari d-nii: P. Fetoiu și N. Fortună, iar ca scrutători d-nii: St. Pârligraș și D. Stuparu.

Președintele vrând să intre în ordinea de zi, d-l I. Ghiață inspector general l-a intrerupt cerând cuvântul. S'a suspendat ședința timp de o oră.

În afară de ședință, vorbește d-l inspector general I. Ghiață care-și expune ideile politice și activitatea ce-a înțeles să o aibă în Asociație. Cere adunării să-l aleagă ca președinte și să admită ca să se federeze Asociația inv. cu „Școala română“. În tot timpul cuvântării a fost intrerupt de învățători cari strigau: „să plece la Ilfov!“ „Să ne lași în pace cu gogorițele!“

Tot în timpul suspendării, vorbește d-l Pompiliu Băbeanu, care-și expune programul activității ca om politic, arătând că în 1928 a înscris în bugetul județului suma de 800.000 lei pentru un cămin al învățătorilor, indiferent dacă acest ajutor va veni prin Asociația inv. sau prin Școala română. Fiind intrerupt la propunerea ce a făcut pentru fuzionare, a spus că numai niște oameni cu mințile întortocheate pot face atâta șgomot. A fost somat să-și retragă cuvântul și să părăsească sala.

La ora 11 se redeschide ședința.

Domnul Președinte I. Bobeiu citește darea de seamă în care arată că a lucrat vechiul comitet pentru Asociație căutând să realizeze cumpărarea imobilului destinat a fi cămin al fiilor de învățători. Arată că opoziție i-a făcut revizorul școlar M. Bănescu, care n'a voit să dea cei 423.000 lei reținuți prin ștatele de salariu pe Iulie și August 1928, deși Ministerul Instrucțiunii i-a dat ordin să predea recipisele la Asociație.

D-l G. Lugojanu citește raportul cenzorilor.

Adunarea aprobă prin aclamații darea de seamă și raportul cenzorilor.

Revizorul școlar stăruie să i se dea cuvântul ca să răspundă la acuzațiile ce i se aduc prin darea de seamă. Dându-i-se cuvântul motivează atitudinea protivnică comitetului, zicând că imobilul cumpărat nu ar corespunde scopului. Propune să se unească Asociația inv. mehedinteni cu „Școala română din Ilfov“, să se dea destinația celor 423.000 lei, după cum adunarea va decide. Acuză vehement pe d-l I. Bobeiu că a dus campanie pentru a lua cei 423.000 lei pentru Asociație și că rău a făcut că a cumpărat o „sandramă“ care să servească drept cămin.

Doamna Maria Strechescu întreabă: cine minte și cine spune drept?

D-nul I. Bobeiu răspunde că

nu revizorul școlar este cel care să judece un act atât de frumos pentru care comitetul a avut autorizația să-l înfăptuiască.

D-nul Pompiliu Băbeanu declară că a înțeles ca banii să fie dați d-lui Bobeiu pentru Asociație și că fiind consultat și d-sa a admis ca să se cumpere imobilul. Adaugă că bine s'a făcut că s'a cumpărat imobilul și a solicitat voturi pentru lista Ion Gheață.

D-nul Mielu Popescu-Ilovăț spune că chiar d-l Gheață a propus și a susținut oferta pentru imobilul cumpărat. Declară că d-l Gh. Gheață a furat condica de ședințe a Asociației chiar în această zi și cere adunării să-l invite a o restituie comitetului. Povestește cum d-l Tilică Ioanid, prin d-sa, a hotărît pe o parte din membrii comitetului să aprobe cumpărarea caselor, pentru a nu pierde suma. În urmă s'a auzit că Gh. Gheață, interesat în această afacere, ar fi încasat un comision de 100.000 lei. Să răspundă d-l Gheață!

D-nul Ion Gheață roagă adunarea să aprobe activitatea comitetului și adunarea o aprobă încă odată. Voeste să-și reia discursul, dar este intrerupt de d-na Maria Strechescu, care strigă: „Domnilor, da mai terminați odată, că mi-e foame și deseară trebuie să fiu acasă, că sunt naș!“

D-nul Casier citește proiectul de buget și adunarea îl aprobă.

D-nul T. Ciobanu cere diurne de deplasare pentru membrii din comitet, căci altfel mulți nu comsimt să candideze; adunarea nu aprobă.

Se aprobă bugetul, cu rectificarea făcută de d-nul Pompiliu Băbeanu, care-și dă părerea de a nu se prevedea ajutoare învățătorilor.

D-nul I. Bobeiu propune și pune la vot chestiunea reparării imobilului cumpărat, dacă i se face încă un etaj sau se repară așa cum este.

D-nul Ion Gheață propune ca d-l președinte să pună la vot chestiunea fuzionării Așezământului „Școala Română“ cu „Asociația“ și promite că cei 423.000 lei se vor pune la dispoziția „Asociației“ noastre, pentru repararea imobilului.

D-nul I. Bobeiu cere să se dea banii, iar fuzionarea ori federalizarea — dacă ar fi nevoie — să se facă ulterior, deoarece ce nu

există formele legale în acest scop; această chestiune nu-i pusă în ordinea de zi.

D-nul Alex. Popescu spune că nu se poate discuta asupra celor 423.000 lei până nu se realizează fuzionarea.

D-nul I. Gheață stăruind din nou pentru fuzionare, se produce vacarm, întrucât majoritatea n'a aprobat fuzionarea.

D-l Anghelescu-Bălăcița. Pentru cine ați cotizat?

Adunarea răspunde că pentru Asociație și cere să se dea Asociației suma de 423.000 lei.

D-l Nicolae I. Popescu, invită așezământul „Școala română“ să ne restituie recipisele pentru suma de 423.000 lei, reținuți de revizorul școlar în 1928 Iulie — August, cari bani sunt ai Asociației și Adunarea entuziasmată, invită pe conducătorii „Școlii Române-Ilfov“ să predea acele recipise în chestiune, într-un câmp cumpărarea imobilului s'a făcut cu intervenție expresă a d-lui Gheorghe Gheață, membru în comitetul cel vechiu al Asociației și văr al d-lui inspector I. Gheață și deci nu înțelegem de ce acum se face opoziție tocmai de către cei cari au fost interesați în această afacere. Somăm pe d-l Gheorghe Gheață să răspundă de curatul adevăr.

...Vacarm, vorbesc toți și nu se înțelege nimic; Majoritatea strigă să se dea banii Asociației, pentru repararea căminului.

D-l Sava Bărbătescu, institutor în T.-Severin, cere d-lui Gheorghe Ghiață să lămurească adunarea: Ce-i cu comisionul de 100.000 lei de care a fost acuzat de vicepreședintele Asociației, d-l Melu Popescu, că l-a încasat la cumpărarea imobilului pentru Cămin?

D-l Gheorghe Ghiață, ca răspuns, amenință pe d-l Bărbătescu cu boxul.

D-l Puiu Haralambie cere să dea banii Asociației, pentru repararea căminului cumpărat, că așa a hotărît adunarea și invită pe d-l I. Gheață să-i predea imediat.

D-l Coifan-Malovăț: Banii s'au reținut pentru cămin și trebuiesc dați Asociației.

Adunarea a votat în majoritate, ca suma de 423.000 lei, să se depună imediat Asociației pentru repararea căminului.

Se suspendă ședința pentru 10 (zece) minute, pentru a se trece la punctul 6 din ordinea de zi.

Alegerea comitetului Asociației inv. din Mehedintți.

D-l I. Bobeiu cere adunării să invite pe d-l Gheorghe Gheață să predea bioului registrul de ședințe pe care l-a răpit fără nici un drept, înainte de deschiderea ședinței, fapt care pune încă odată mai mult la îndoială corectitudinea sa, avertizându-l că va fi nevoit să anunțe parchetul.

În timpul cât s'a ținut ședința

suspendată, a fost somat d-nul Gheorghe Gheață, de către biourou și adunare, ca să aducă registrul de ședințe — pe care îl furase de dimineață — pentruca să se poată începe votarea.

S'a produs un adevărat vacarm.

D-l C. Văduva, apostrofând pe d-l Gheorghe Gheață, arată cum a furat registrul și strigă:

Adă registrul, tâlharule!
Te dăm pe mâna parchetului!

D-nul D. Gămulescu: Aici nu e ca la Broșteni și pe valea Motrului, unde operează bandiții! **Adă registrul, hoțule!**

D-nul Gheorghe Ghiață *injură pe d-nii Gămulescu și Văduva, în mod ordinar, somându-i să se retragă cuvântul.*

Majoritatea adunării a somat pe Gheorghe Gheață, strigându-i „Adă registrele, hoțule!”

D-l Gămulescu *roagă adunarea să defaime pe insultător.*

Adunarea fluieră și huiduiește pe Gheorghe Gheață, strigându-i să aducă registrul.... „că nu mai putem răbda de foamă, pentru gusturile tale!” — „Tu te-ai săturat de comision, noi am venit să aprobăm pe d-l I. Bobeiu, care a făcut sacrificii pentru Asociație.”

Abia după jum. oră de parlamentări sgomotoase, registrul a fost trimis prin d-l Viașu-Ilovăț, cumnatul d-lui Gheorghe Ghiață.

Incepând votarea, d-l Revizor școlar Mihail Bănescu a procedat la împărțirea buletinelor cu lista I. Ghiață, în timp ce învățătorii au fost terorizați cu prezența d-lui Inspector general I. Ghiață la biuro, solicitând fiecăruiia dintre învățători, ca să-i voteze lista.

La posturi de comandă s'au instalat, în acest scop și d-nii politicieni și advocați: Pompiliu Băbeanu, Petre I. Ghiață, Nazarie, Sever Ghiață, Nae Saidac și alți susținători ai listei I. Ghiață, Mătuțescu profesor, cu totul streini de asociație și chiar de corpul didactic primar.

Datorită teroarei desfășurată indeosebi de revizorul școlar, se explică de ce numărul voturilor pe care trebuia să le obțină lista d-lui I. Bobeiu nu corespunde majorității zdrobitoare observată în tot timpul desbaterilor. Nu mai adăugăm că foarte mulți dintre învățători n'au mai stat ca să voteze, întrucât votarea s'a terminat la orele 17,40, pe când automobilele de cursă cu cari au plecat foarte mulți învățători, au ora de plecare 15.

Din cauza lipsei registrului de ședință, răpit intenționat de d-l Gheorghe Ghiață, nu s'a putut face controlul dacă toți cei cari au votat au avut dreptul de vot și nici dacă au fost toți membrii ai corpului didactic primar.

Votarea s'a făcut în felul următor: Fiecare alegător semna întâiu în registru și apoi introducea buletinul de vot în urnă, rezultând un număr de 372 alegători.

Scrutătorii nu și-au făcut datoria, întrucât nu s'au numărat voturile anulate și neexprimate, ci acestea s'au calculat de către comitetul pretins ales I. Ghiață, pentru a se face potrivirea exactă a numărului voturilor cu numărul semnăturilor din registru, căci, real n'au corespuns, după constatarea mea personală. După tabloul de înregistrarea voturilor, depus de scrutători, lista d-lui I. Bobeiu a înrunit 172 voturi, iar a d-lui I. Ghiață, 186 voturi; iar celelalte, până la 372, s'au calculat 5 ca anulate și 9 ca neexprimate.

Biuroul, fiind descompus prin plecarea d-lui Președinte și a celuilalt secretar, a procedat ilegal la redactarea *procesului-verbal al adunării*, sub presiunea directă a d-lui Inspector General I. Ghiață și subsemnatul am scris cu mâna mea procesul-verbal în registru, după cum îmi dicta d-nul Inspector General I. Ghiață, cu foarte puține menționări din timpul desbaterilor și fără a mă lăsa să mă orientez după notițele luate de mine în timpul desbaterilor.

În consecință, subsemnatul, în calitate de secretar al biuroului, ales de adunare la constituirea biuroului, socotesc rezultatul alegeții câștigat prin fraudă și presiune de către lista Inspector General Ion Gheață, iar prin redactarea acestei dări de seamă,

desmint în totul cele redactate în procesul-verbal al adunării, și scris în registru respectiv, și în același timp, dau desmintire și dărei de seamă publicată în ziarul „Universul” la 1 Mai 1930, semnat de E. L., care nu corespunde cu realitatea.

Aceasta fiind adevărata dare de seamă a desbaterilor adunării generale, pe care nu o pot transcrie în registru, deoarece ce s'a răpit de Comitetul pretins ales, socotesc că am datoria să o fac cunoscută opiniei publice pe calea publicității, pentru îndeplinirea mandatului ce mi s'a dat de adunarea generală a învățătorilor din jud. Mehedinți, din 26 Aprilie 1930.

Secretarul Adunării Generale,
Petre I. Fetoiu.

Oboseala intelectuală

În vremuri mai îndepărtate, pedagogii nu și-au bătut capul să afle ce urmări rele poate avea învățătura forțată asupra energiei omenești. Dar acum au început să se întrebe: cum suportă copiii munca școlară și cum trebuie făcută aceeași muncă, ce legătură este între felul de a preda și de a împărți diferitele materii și oboseala ce o produc școlarii? Cari sunt factorii cari condiționează munca intelectuală oprind sau măbind oboseala? Problemele ridicate nu sunt fără interes pentru noi.

Vom încerca să arătăm oboseala în ceia ce ne privește pe noi în școala primară.

Psihologia ne învață că inteligența este o forță sau, mai bine zis, o adunare de forțe; dar ea n'are decât puterea unei acțiuni limitate. Spiritul se obosește ca și corpul. Or pedagogii au observat că unii dintre cei mai buni copii au momente de neatenție și de incapacitate intelectuală. Studiind chestiunea au observat că aceasta nu e decât ceia ce numim *oboseală intelectuală*. Oboseala intelectuală este aceea care ne dă spiritul neputincios, steril, incapabil de un lucru util.

Un lucru prelungit obosește spiritul și dacă mușchii au nevoie să se odihnească după exercițiul care li-a epuizat vigoarea, energia mintală de asemenea cere să se odihnească, pentru a se reface.

Când lucrăm, nu obosim numai deocâmp, ci numai după un timp mai îndelungat. Câte-odată, menținerea lucrării la un nivel ridicat se datorește unei sforțări de voință. Altădată lucrăm fără nici o sforțare, dar atunci facem o lucrare care ne place. Aci intervine interesul care interzice sau împiedică semnele oboselii. La aceste lucrări ne ajută rezerva de energie din corp. Această energie se strânge în timpul repaosului și al somnului și îngăduie apoi lucrării să se mențină la un nivel ridicat. Deci, izvorul de energie ne ajută contra oboselii intelectuale.

Oboseala poate să nu fie decât momentană când ea provine dintr'o lecție prea lungă, dintr'un efort excesiv de atențiune. În acest caz e suficient ca profesorul

să scurteze lecția, sau să micșoreze greutatea ei. Însă oboseala poate să fie durabilă când e din cauza slăbiciunii inteligenței, fie dintr'o debilitate fizică a copilului fie dintr'o rea sănătate și mai întotdeauna depresiunea mintală se manifestă în epoca creșterii. Energia, fiind întrebuințată pentru creșterea corpului, nu mai ajunge pentru exercitarea funcțiilor creierului. Cu cât vor fi mai puțin oboșiți în această epocă, cu atât vor avea o mai mare energie mintală în viitor. Sunt momente în viața copiilor și a adolescenților când trebuie să știm să-i *menajăm*. Să ne resemnăm atunci în progresele lor și să-i privim mai mult ca medici decât ca educatori.

La unele lecții forțăm copiii să fie foarte atenți. Cu cât ei vor fi mai atenți, cu atât vor obosi mai repede. Oboseala se va arăta după vârstă și temperament și după inteligență. Atențiunea este o forță care isbucnește dinăuntru, dar care la copii este încă în formație și la chestiuni abstracte obosește ușor. Lecțiile de lucru și desemn, dacă vor avea multe explicațiuni și vor cere atențiune vie, vor înceta de a mai fi recreative. Ana Conta-Kernbach spune că nu programa prea încărcată obosește, ci efortul prelungit de atențiunea prea încordată.

În asemenea cazuri, atențiunea va fi atrasă de lucruri mai plăcute pentru ei, intervenind atunci distracțiunea. *Distracțiunea* nu e o oboseală mintală; este o captivare a atențiunii de către lucruri din afară: copii ce se joacă, clopote cari sună, fluturi ce zboară și altele cari pot încânta ochiul și urechia unui copil.

De asemeni, oboseala intelectuală poate să vină dintr'o tensiune mintală îndreptată în aceeași direcție. Cum sunt unii copii buni numai la matematici și dintr'o dată nu mai sunt în stare să mai facă nici o socoteală, cum s'a întâmplat cred și eu clasa ori căruui dascăl. O stagnare de câțiva timp și și vor reveni singuri. Nu vom putea lupta în acest timp, căci aceasta depinde de natura spiritului și de sforțarea puterii de atențiune. Și s'a observat că cu cât vom reuși să le ținem atențiunea

mai vie cu atât mai repede se va manifesta oboseala lor mintală și nevoia de repaos.

Va trebui neapărat ca în acest timp să-i lăsăm să se repauseze, punându-le întrebări mai ușoare sau să nu-i ascultăm decât atunci când vor ridica singuri mâna.

O pretenție rea și nepedagogică este aceea ca toți copiii dintr'o clasă să fie aproape la același nivel cultural.

Nu e bine să forțăm copiii pe care-i observăm că nu pot învăța cu toată buna voință lor, căci sforțarea nu le aduce nici un folos ci mai mult o consumare de energie fără folos. Să-i lăsăm ușor; se vor complecta singuri cum te pomenești de multe ori cu ei că-ți dau răspunsuri admirabile. Sau dacă în cursul unui an nu-și vor reveni, îi lăsăm repelenți, căci fiind mai în vârstă cu un an, vor putea pricepe mai ușor aceeași materie. Apoi sforțarea aceasta a facultăților mintale producând o săcătuire de energie, are influență rea asupra creșterii și ca urmare asupra întregii vieți. Vedem oameni liniți dar oboșiți cărora în bună parte li se atribue sforțările copilăriei, a lucrărilor cari n'au corespuns nivelului lor cultural și a abuzului care s'a făcut cu ele.

O oboseala fizică, adică a organismului, este o arenă de apărare pe care organismul însuși o aplică sufletului nostru.

În timpul odihnei, el se reface. Același lucru e și cu oboseala intelectuală.

Sufletul singur ne arată limita capacității sale de lucru. Va trebui deci să ținem socoteala atunci când ea este observată.

Trebuie să dăm copiilor ceia ce este pentru vârsta lor și capacitatea lor de pricepere. Darwin, prin propriul său exemplu, ne spune că pe la vârsta de 13 ani plăcându-i prea mult literatura, pictura și muzica, în epoca bărbăției nu mai simțea pentru literatură nici o plăcere. Prin urmare în această direcție se produsese o oboseală.

— Partea creierului meu, spune el, de unde depindea gusturile cele mai înalte, era atrofiat. Dacă aș reîncepe viața mea, mi-aș face o regulă de a ceti cel puțin odată pe săptămână și a asculta puțină muzică. Dacă aș fi procedat așa, gustul copilăriei mele s'ar fi conservat viu prin întrebuințarea pe care aș fi făcut-o.

De multe ori oboseala intelectuală este relativă. Obosim foarte repede când o lucrare nu ne interesează și recâștigăm imediat energia necesară pentru o lucrare care ne pasionează. Aici vedem cât e de necesară predarea atrăgătoare și apropiată de sufletul copiilor.

Avem la unii copii *lenea spiritului*, care e ca și toropeala cu totul alta decât oboseala intelectuală.

Lenea spiritului este boala spiritului provenită dintr'o chestiune fizică sau dintr'o moștenire părintească. Alte ori observăm că unii copii leneși la studii sunt activi la joc. Asta înseamnă că n'au plăcere și interes pentru carte. De aceea va trebui să ne ocupăm și să-i facem să prindă gust pentru învățatură.

Excitându-le interesul, vom micșora numărul leneșilor din clasă.

În cazuri de oboseală repetată se formează *surmenajul*, care este o stare cronică a oboseții. Surmenajul se produce și în școală, dar pentru că programa nouă s'a simplificat, nu se surmenează decât copii slabi. De multe ori cauza surmenajului la copii este predarea puțin atrăgătoare a lecției; alte ori însăși natura copilului. E mult mai ușor de urmărit o lecție grea, dar interesantă decât o lecție ușoară dar plicticoasă. Când lucrarea este interesantă, cunoștințele se asimilează ușor. Dacă din contră, lucrarea este plicticoasă, cunoștințele nu se asimilează și elevul nu se poate sprijini pe lecțiunile trecute pentru a înțelege pe cele viitoare.

Asupra surmenajului influențează și creșterea. Mai surmenează condițiunile rele de trai, lipsa de igienă, munca pe care unii copii sunt forțați s'o facă acasă, nemâncarea, respirația și altele, cari arată iraiul rău.

Văzând relele urmări pe cari oboseala intelectuală le aduce asupra vieții, suntem datori s'o evităm și să îmbunătățim pe cât se poate viața copiilor, ca să-i dăm omenirii cu mintea neobosită. P.

—x—

ZECE — SISTEMA DECADICĂ

(Continuare și sfârșit)

de MARIN FLORESCU

Credem că acum s'a înțeles că cifra 0, când se scrie *la dreapta* unui număr, întru atât are rol în scrierea numărului, întrucât ea, ocupând locurile din dreapta cifrei însemnătoare *numile*, nu face altceva decât *determină locul* pe care aceea cifră trebuie să-l ocupe, pentru a putea căpăta *numele* trebuincios.

5. Noțiunea unităților decadice, odată ce sunt *unități*, nu se va da altfel — la început — decât ca unități cari apoi pot fi descompuse în unități mai mici. Mijloace de intuiție bune pentru scopul nostru ar fi:

a. De întrebuitat încă de la tratarea primelor numere în diferitele socoteli cu ele, centimetri cubici (sau orice alt fel de cuburi), precum și un fel de mici roțițe de forma exact cilindrică, de aceeași mărime, de forma gologanului, dară până la un centimetru de groase). Tot aci pot fi folosite și bețișoarele, însă pe cât se poate de aceeași grosime și lungime. Natural, pot fi folosite și bilele, ca unele a căror mănuire e foarte comodă.

b. Pentru a da noțiunea de *zece*, asemănat obiectelor de la unimi, vom avea: prisme pătrate cu baza de un centimetru pătrat și înalte de 10 cm; cilindre cu baza cât a roțițelor de care fu vorba la unimi, și înalte întocmai cât a zece din acele roțițe. Scopul nostru este acesta: suprapunând 9+1 obiecte-unimi, să căpătăm un corp geometric *absolut identic* cu un altul *întreg, neîmpărțit*. La cele 9+1 corpuri unimi suprapuse, alăturând pe acesta *unu* să se vadă că sunt la fel de mari apoi retrăgând cele 9+1 unimi, rămâne să impresioneze acel *nou soi de unu* și căruia noi îi dăm *numele* de *zece*.

După ce am dat noțiunea de *zece*, putem cere copiilor să *numere* zecile până la nouă, întocmai cum *au învățat* să numere cu unimile; de asemenea, se pot face operațiile orale cu zecile, întocmai așa cum s'au făcut cu unimile. E elementar de recunoscut, că de piedici logice nu se poate vorbi.

6. *Scrierea lui zece*. Din cele scrise până aci, ne va fi ușor să arătăm cum să se predea scrierea lui zece. Noțiunile de *unime* și *cifră* trebuie să fie date. Ca idei apercetive, *scriem toate unimile într-o coloană verticală ascendentă*. La scrierea lui zece, vom zice:

Pe un zece îl scriem tot cu cifra 1; dar (ca să se știe că nu e unime ci zece, nu-l mai scriem în dreptul unimilor, ci) îl scriem la stânga unimilor, rămânând ca, la dreapta lui zece să scriem unimile câte le-om avea.

Am spus la începutul acestui capi-

tol, la punctul 3, că cifrele când arată mai multe categorii de unități decadice, trebuie să fie mai multe în tovarășie și anume: de la cel mai mare fel de unități *numile* în număr, până la unimi inclusiv; altfel nu se poate vorbi de *locurile* pe cari le ocupă acele cifre, și deci nici *nume* nu li se poate da. Cu scrierea lui zece, am ajuns la acest caz al întovărășirii cifrelor. Un zece se va scrie cu cifra 1 scrisă mai la stânga; dar pentru a-l putea *numi* zece, el nu poate sta singur ci trebuie scris în tovarășia unei cifre-unimi. Acum: Cu care cifră-unimi să însoțim mai întâi cifra 1-zece?

Se va cam sbârli tradițiunea; dar totuși o spunem că, din motive logice pe cari le vom expune numai decât, noi nu vom alerga degrabă la cifra 0 s'o așezăm lângă 1-zece. Din contră: *Noi vom pune pe copii să scrie 1-zece mai întâi în tovarășia mai multor cifre-unimi însemnătoare* și mai apoi în tovarășia lui 0. Va putea sări în sus tradițiunea, uimită de ușurința cu care s'a călcat principiul: *De la ușor la greu!* Fie însă liniștită! Noi tocmai de acest principiu ne călăuzim când procedăm așa. Căci cestiunea este aceasta: *Pe care număr îl vor scrie copiii mai ușor*: pe 10 ori pe 12 de e., adică *un zece fără nici o unime*, ori *un zece și două unimi*? Dacă ne gândim că noi ținem foarte mult ca copiii — nu învățătorul — să aplice ei în mod *conștient* învățătura că o cifră se poate numi zeci numai atunci când ea va fi scrisă *în locul al doilea la stânga*, pe când dacă va fi scrisă *în locul întâi* se va numi *unimi*; dacă ne gândim că aplicarea ca scriere a unui număr e mult mai ușoară atunci când *avem* ce scrie (decât când nu avem ce scrie), căci în cazul dintâi fiecare fel de unitate auzită din dictate *impresionează* de fapt mintea copilului și la scriere ea *trebuie* să tragă la locul ce i s'a stabilit de știință; atunci vom răspunde hotărât: *Pe un zece și două unimi* îl vor scrie copiii mai ușor, din pricină că la aceasta, *ambele* părți componente — și *un zece și două unimi* — sunt cantități care impresionează în mod *pozitiv* simțurile și prin însuși faptul *existenței* lor, cer să fie înfățișate prin cifre care vor ocupa *locuri* corespunzătoare cu *numele* ce poartă. Problema: *un zece și nici o unime* se rezolvă prin scriere mai la urmă, după ce copiii au rezolvit patru-cinci probleme în care avem *un zece și unimi*.

Credem că nu mai e nevoie să spunem că acum copiii sunt în stare să formeze și să scrie ei, ori ce număr *format din două cifre*. Vom urma, natural, operațiile cu numere formate din două cifre.

Știri și Fapte

Socotim abonați pe toți cei cari au primit trei numere din această foaie. Intrucât căutăm să îmbunătățim condițiile de apariție ale acestei foi și intrucât suntem hotărâți să ieșim regulat la 10 ale fiecărei luni, rugăm călduros pe doamnelo și pe domniile colegi a ne ajuta, trimițându-ne câte 30 lei abonament pentru 1930.

—x—

Suntem precis informați că Guran Gheorghe dela Hoju, ales președinte al Comitetului școlar ca răsplătă pentru cei doi ani de pușcărie dinainte de război, a dat iureș în fondurile Comitetului școlar județean:

În 1929 a încasat personal dela art. 9 și 12 din bugetul comitetului pentru el 60.000 lei, cu diferite ordonanțe, ca *diurne*; apoi dela art. 14 lei 60.000 și dela art. 23 lei 48.500, pentru mașina cu care se plimbă dela Hoju la T-Severin — ca președinte; și a mai încasat pe numele școlilor la care funcționează el și ai lui ca ajutoare dela art. 1 suma de 57.380 lei; *va să zică dintr'un buget de 648.459 lei, Guran încasează 225.880 lei!*

Acum înțelegem și mai bine lupta disperată ce a dat-o cu Caracalița, ca să pună mâna ca *vice-președinte* pe Asociația învățătorilor.

Săriți hoții, fraților!

De va fi nevoie, vom reveni și cu alte date și detalii.

S. B.

—x—

Suntem informați că revizorul școlar din Mehedinți s'ar muta în București, str. Tache Ionescu No. 10, la sediul Asociației învățătorilor din Mehedinți; iar parte din învățătorii mehedineni se vor muta în Dobrogea, pentru a fi mai aproape de „șefi”, că li-s dragi ca sarea în ochi!

—x—

Mulți învățători tineri terorizați de revizorul școlar M. Bănescu s'au hotărât să ia drumul surghiunului părăsind județul de teama că stăpânul său d. Ghiață îl va asmuți în contră-le pentru că n'au votat cum li s'a poruncit la Adunarea generală a Asociației.

Sfătuim pe tinerii colegi să fie răbdători și să stea la posturile lor; nu e mult până când ceasul dreptății va suna.

—x—

Intrebăm din nou pe d-l Gheorghe Ghiață, fost membru în Comitetul Asoc. inv. mehedineni, ce-i cu comisionul de 100.000 lei, despre care a vorbit la adunarea dela 26 Aprilie 1930 d-l Melu Popescu și despre care vorbește către toți învățătorii prietenul său Gheorghe Guran.

Amândoi acești apropiați ai d-lui Gheorghe Ghiață au spus limpede că d-sa a încasat dela cumpărarea casei Anineanu pentru Căminul Asociației 100.000 lei comision. Nu crede d-sa că în calitate sa de administrator este răspunzător pentru această sumă ce a furat-o din Casa Asociației? Dacă nu depune suma în Casa Asociației, ori dacă nu desminte pe numiții colegi cu acțiune de calomnie împotriva-le, noi

il vom numi de azi înainte **Ghiață-Comision**.

—x—

Suntem informați că Preotul Gh. Dumitrescu-Bistrița a încasat o frumoasă sumă de bani dela Comitetul Școlar al județului Mehedinți în 1929 pentru apariția foi „ISVORASUL”.

De asemeni mai suntem informați că numita foaie a încetat cu apariția înainte de a primi aceea sumă!

Nu cumva aceea sumă este prețul participării la Zori de Zi? Dar făgăduim că vom reveni, nu de dragul părintelui Dumitrescu, ci pentru jaful în averea publică.

—x—

Gurile rele spun că și anumite doamne mănuesc fondurile Comitetului șc. jud. Intrebăm curvicioși pe d-nii membrii ai aceluia Comitet — cunoaștem pe unii dintr'ansii oameni destul de onorabili și corecți — d-lor știu de aceste operațiuni? Le-au aprobat?

—x—

Plata salariilor învățătorilor mehedineni pe luna Martie și Aprilie a fost un adevărat scandal! Bani s'au ridicat de către revizorul școlar dela Ad-ția financiară pentru toți învățătorii. Până în sărbătorile Paștelor, revizorul a distribuit aceste salarii numai prietenilor d-sale. Ceilalți au fost lipsiți de pâinea copiilor! S'au văzut învățători așteptând zile întregi pe șosele mari trecerea mașinii d-lui revizor, pentru și primi salariul, care, totuși nu venea.

Aceste salarii au fost reținute și împărțite de revizor la el acasă în Turnu-Severin, unde mergea fiecare învățător din colțurile cele mai îndepărtate ale județului, să-și primească salariul și ordin să voteze pe d-l Ion Gheață la asociație. Autoritățile școlare nu văd această bătaie de joc cu plata drepturilor noastre?

Le rugăm stăruitor ca în viitor să ordonanțeze aceste salarii pe numele directorilor fiecărei școli sau, cel mult, pe numele directorilor dela Centrul comunelor politice, ca învățătorii să fi scutiți dala aceste umilințe la încasarea drepturilor lor.

Noutăți didactice

Cu începutul anului școlar 1929/30 au apărut în editura „Ramuri” Craiova, următoarele manuale de curs primar:

Marin Florescu, Ilie Jianu, Sava Bărbătescu:

Aritmetica pentru clasa I.
Aritmetica pentru clasa II.
Aritmetica pentru clasa III.
Aritmetica pentru clasa IV.

Gramatica pentru clasa III.
Gramatica pentru clasa IV.
Cetire pentru clasa IV.
Caet de caligrafie pt. cl. III. și IV.

Pentru anul școlar 1930/31 mai sunt sub tipar la editura „Ciornei—București”, de aceeași autori, următoarele manuale:

Cetire de clasa II. și III.
Geografia jud. Mehedinți pt. cl. II.
Geografia României pt. cl. III.
Geografia Continentelor pt. cl. IV.
Caligrafii pentru clasele I și II.